

Redovisning av uppdrag om riksrekrytering för lokala inriktningar inom program utan nationella inriktningar

Inledning

I denna rapport redovisas uppdraget avseende riksrekrytering för lokala inriktningar inom program utan nationella inriktningar givet i regeringsbeslut 2005-05-26, U2005/4091/G.

Skolverket föreslår att nuvarande bestämmelse i 2 kap. 2 § första stycket gymnasieförordningen (1992:394) avseende riksrekrytering för lokala inriktningar inom industri- och livsmedelsprogrammen kvarstår och utvecklar nedan motiven för att behålla bestämmelsen.

I samband med Skolverkets fortsatta arbete med uppdraget givet av regeringen 2004-09-02 avseende ämnesbetyg för gymnasieskolan m.m, U2004/3307/G, utvecklas i denna rapport även de diskussioner som förs inom gymnasieuppdraget om övriga fyra program som idag inte har några nationella inriktningar.

Sammanfattning

Skolverket föreslår att bestämmelsen om att industriprogrammet och livsmedelsprogrammet är riksrekryterande om de kan erbjuda lokala inriktningar som omfattar minst 400 gymnasiepoäng kvarstår.

För att säkerställa att elever även efter den 1 juli 2007 väljer att utbilda sig inom industriprogrammets och livsmedelsprogrammets olika specialiseringar är det viktigt att de lokala inriktningarna är riksrekryterande. Antalet specialiseringar bedöms vara alltför omfattande för att göra nationella inriktningar. Många av utbildningarna är mycket kostnadskrävande med höga investeringskostnader. Att behålla bestämmelsen kan också ses som ett led i att säkerställa kvaliteten på utbildningarna inom dessa program. Skolverket bedömer det som viktigt för de kommuner som anordnar programmen att kontinuiteten bibehålls i verksamheterna och att det därigenom sker en fortsatt långsiktig utveckling inom industriprogrammet och livsmedelsprogrammet.

Det är få elever som väljer dessa program idag. Utan denna möjlighet till riksrekrytering är risken att antalet elever som väljer dessa program ytterligare minskar.

Särskild ansökan om riksrekrytering kan på detta sätt begränsas till de mycket speciella utbildningar som det föreligger ett nationellt behov av utöver vad som kan

tillgodoses inom programmen dvs. till utbildningar som har speciella krav på innehåll och form och endast finns på ett fåtal platser i landet.

I *Kunskap och kvalitet – elva steg för utveckling av gymnasieskolan* (prop. 2003/04:140) understryks att

Den elev som har ett starkt intresse av att utbilda sig mot ett bestämt yrkesområde skall även fortsättningsvis kunna göra det i gymnasieskolan. Genom olika val av inriktningar och valbara kurser kan en hög grad av specialisering ske... Möjlighet till en hög grad av specialisering är ett mått på kvalitet i yrkesutbildningen.

Skolverket har ännu inte fattat beslut om förslag till ny struktur för gymnasieprogrammen. Frågan bereds för närvarande i programgrupper. Programgrupperna består av ämnessakkunniga, verksamma i olika delar av landet, och anlitade av Skolverket som experter.

Inom programgrupperna för hantverksprogrammet och naturbruksprogrammet pågår diskussioner om behovet av att kunna inrätta lokala inriktningar med riksrekrytering av i princip samma skäl som för industriprogrammet och livsmedelsprogrammet.

För hantverksprogrammet med sina generella kursplaner och många specialiseringar anses nationella inriktningar inte vara något alternativ. För naturbruksprogrammet överväger programgruppen att som alternativ föreslå sex eller tre nationella inriktningar.

Inom programgrupperna för teknikprogrammet planeras att programmet även i fortsättningen skall vara utan nationella inriktningar men eftersom programmet är relativt homogent finns inga önskemål om att kunna inrätta lokala inriktningar med riksrekrytering.

Inom omvårdnadsprogrammet överväger programgruppen för närvarande nationella inriktningar.

Konsekvenserna av s.k. frisökning för elever på program utan inriktningar utvecklas också i rapporten.

Per Thullberg
Generaldirektör

Anneli Eriksson
Undervisningsråd

I ärendets slutliga handläggning har från Skolverkets ledningsgrupp deltagit Ann Carlson Ericsson, Leif Davidsson, Lena Fischer, Ann Charlotte Gunnarsson, Ingegärd Hilborn samt Staffan Lundh.

Bilaga

Rapport: Redovisning av uppdrag om riksrekrytering för lokala inriktningar inom program utan nationella inriktningar

Redovisning av uppdrag om riksrekrytering för lokala inriktningar inom program utan nationella inriktningar

Inledning

I denna rapport redovisas uppdraget avseende riksrekrytering för lokala inriktningar inom program utan nationella inriktningar givet i regeringsbeslut 2005-05-26, U2005/4091/G.

Skolverket föreslår att nuvarande bestämmelse i 2 kap. 2 § första stycket gymnasieförordningen (1992:394) avseende riksrekrytering för lokala inriktningar inom industri- och livsmedelsprogrammen kvarstår och utvecklar nedan motiven för att behålla bestämmelsen.

I samband med Skolverkets fortsatta arbete med uppdraget givet av regeringen 2004-09-02 avseende ämnesbetyg för gymnasieskolan m.m, U2004/3307/G, utvecklas i denna rapport även de diskussioner som förs inom gymnasieuppdraget om övriga fyra program som idag inte har några nationella inriktningar.

Sammanfattning

Skolverket föreslår att bestämmelsen om att industriprogrammet och livsmedelsprogrammet är riksrekryterande om de kan erbjuda lokala inriktningar som omfattar minst 400 gymnasiepoäng kvarstår.

För att säkerställa att elever även efter den 1 juli 2007 väljer att utbilda sig inom industriprogrammets och livsmedelsprogrammets olika specialiseringar är det viktigt att de lokala inriktningarna är riksrekryterande. Antalet specialiseringar bedöms vara alltför omfattande för att göra nationella inriktningar. Många av utbildningarna är mycket kostnadskrävande med höga investeringskostnader. Att behålla bestämmelsen kan också ses som ett led i att säkerställa kvaliteten på utbildningarna inom dessa program. Skolverket bedömer det som viktigt för de kommuner som anordnar programmen att kontinuiteten bibehålls i verksamheterna och att det därigenom sker en fortsatt långsiktig utveckling inom industriprogrammet och livsmedelsprogrammet.

Det är få elever som väljer dessa program idag. Utan denna möjlighet till riksrekrytering är risken att antalet elever som väljer dessa program ytterligare minskar.

Särskild ansökan om riksrekrytering kan på detta sätt begränsas till de mycket speciella utbildningar som det föreligger ett nationellt behov av utöver vad som kan tillgodoses inom programmen dvs. till utbildningar som har speciella krav på innehåll och form och endast finns på ett fåtal platser i landet.

I *Kunskap och kvalitet – elva steg för utveckling av gymnasieskolan* (prop. 2003/04:140) understryks att

Den elev som har ett starkt intresse av att utbilda sig mot ett bestämt yrkesområde skall även fortsättningsvis kunna göra det i gymnasieskolan. Genom olika val av inriktningar och valbara kurser kan en hög grad av specialisering ske... Möjlighet till en hög grad av specialisering är ett mått på kvaliteten i yrkesutbildningen.

Skolverket har ännu inte fattat beslut om förslag till ny struktur för gymnasieprogrammen. Frågan bereds för närvarande i programgrupper. Programgrupperna består av ämnessakkunniga, verksamma i olika delar av landet, och anlitade av Skolverket som experter.

Inom programgrupperna för hantverksprogrammet och naturbruksprogrammet pågår diskussioner om behovet av att kunna inrätta lokala inriktningar med riksrekrytering av i princip samma skäl som för industriprogrammet och livsmedelsprogrammet.

För hantverksprogrammet med sina generella kursplaner och många specialiseringar anses nationella inriktningar inte vara något alternativ. För naturbruksprogrammet överväger programgruppen att som alternativ föreslå sex eller tre nationella inriktningar.

Inom programgrupperna för teknikprogrammet planeras att programmet även i fortsättningen skall vara utan nationella inriktningar men eftersom programmet är relativt homogent finns inga önskemål om att kunna inrätta lokala inriktningar med riksrekrytering.

Inom omvårdnadsprogrammet överväger programgruppen för närvarande nationella inriktningar.

Konsekvenserna av s.k. frisökning för elever på program utan inriktningar utvecklas också i rapporten.

Bakgrund

Sex av sjutton nationella gymnasieprogram har idag inga nationella inriktningar. Dessa sex program, antal elever¹⁾ inom parentes, är livsmedelsprogrammet (1 515), industriprogrammet (4 508), hantverksprogrammet (5 453), naturbruksprogrammet (7 623), omvårdnadsprogrammet (8 992) samt teknikprogrammet (17 424).

Av dessa sex program har industriprogrammet och livsmedelsprogrammet en speciell reglering. Enligt 2 kap. 2 § gymnasieförordningen är dessa program riksrekryterande om de kan erbjuda lokala inriktningar som omfattar minst 400 gymnasiepoäng. Motiveringen är att det är av stor nationell betydelse att elever utbildas inom dessa områden.

1) Uppgifterna, som avser läsåret 2004/05, är hämtade från SCB:s officiella statistik, Skolverkets rapport nr 260 utgiven den 13 maj 2005.

På detta sätt jämföras dessa programs lokala inriktningar med nationella inriktningar på andra program. Att ett program på detta sätt jämföras med program med nationella inriktningar innebär att hemkommunen blir skyldig att betala interkommunal ersättning till den kommun som anordnar programmet. Eleverna betraktas som förstahandssökande och kan därmed också efter prövning få ersättning för inackordering.

För övriga fyra program utan nationella inriktningar inrättar idag skolor i varierande utsträckning lokala inriktningar och olika specialiseringar/profiler. Sådana inriktningar och specialiseringar kan även elever från andra kommuner söka sig till om hemkommunen är villig att betala internkommunal ersättning för elevens utbildning på programmet.

Det finns även ett antal skolor med program utan nationella inriktningar som efter yttrande av Skolverket blivit riksrekryterande efter beslut av regeringen för en viss utbildning som bedömts ha stor nationell betydelse (se bilaga 2 i gymnasieförordningen). Inom industriprogrammet är sex utbildningar riksrekryterande, inom livsmedelsprogrammet två utbildningar, inom hantverksprogrammet sju utbildningar, inom naturbruksprogrammet 13 utbildningar, inom teknikprogrammet tre utbildningar och inom omvårdnadsprogrammet en utbildning.

Frisökning

Från och med den 1 juli 2007 har elever rätt att, även om programmet (och den nationella inriktningen) anordnas i hemkommunen, söka i en andrahandsmottagning till samma program och samma nationella inriktning i en annan kommun. Hemkommunen blir skyldig att betala för elevens utbildning. Denna möjlighet till andrahandsökning till ett program utanför hemkommunen har tidigare inte funnits. Bestämmelsen gäller för alla elever och alla program. Om en kommun däremot anordnar en lokal inriktning på ett program med eller utan nationell inriktning omfattas dock inte programmet i den kommunen av frisökning.

För elever som avser att gå på ett program utan nationell inriktning innebär detta att eleverna kan tas emot i en andrahandsmottagning på en utbildning inom t.ex. hantverksprogrammet, område florist, både i hemkommunen eller i en annan kommun.

Däremot kvarstår fortfarande skillnaderna gentemot program med olika nationella inriktningar i olika kommuner, se vidare t.ex. avsnittet om hantverksprogrammet s.7 i rapporten. Visserligen förbättras möjligheterna för elever på program utan nationella inriktningar att i en andrahandsmottagning söka andra specialiseringar än de som finns i kommunen. Men de studiesociala förutsättningarna är sämre för elever som tas emot i en andrahandsmottagning, än för elever som söker till en annan nationell inriktning i en annan kommun. Söker elever till en annan nationell inriktning betraktas de som förstahandssökande och inackorderingsstöd kan utgå.

Blir elever mottagna i andrahandsökning är hemkommunen inte skyldig att lämna inackorderingsstöd. Elever som söker till ett program utan nationella inriktningar (utom till industri- och livsmedelsprogrammen) är alltid endast hänvisade till andrahandsmottagning.

Överväganden

I samband med den nu aktuella gymnasiervideringen med ämnesbetyg från och med den 1 juli 2007 har olika överväganden gjorts för program utan nationella inriktningar. Nedan beskrivs för varje program hur programgrupperna diskuterat när det gäller att inrätta eller inte inrätta nationella inriktningar för program som tidigare inte haft nationella inriktningar. I regeringsuppdraget avseende ämnesbetyg för gymnasieskolan m.m. U2044/3307/G, anges att Skolverket om så anses behövt, kan föreslå nya nationella inriktningar, förändra innehållet i de nationella inriktningarna eller minska antalet nationella inriktningar.

Även överväganden om att kunna inrätta lokala inriktningar med riksrekrytering ses som en möjlighet att utveckla utbildningarna inom dessa program utan nationella inriktningar. Ett alternativ kan också vara att inrätta nationella inriktningar på nuvarande program utan nationella inriktningar.

Efter den 1 juli 2007 finns bra möjligheter att säkerställa kvaliteten på sådana lokala inriktningar med riksrekrytering. Programmålen kommer att ha reviderats, beslut om att omvandla lokala kurser till nationella kurser kommer att fattas av Skolverket och lokala yrkesråd skall få en betydligt starkare ställning än idag.

Det kan därför finnas anledning för Skolverket att återkomma med förslag om en framtida utvidgning av 2 kap. 2 § gymnasieförordningen till att omfatta t.ex. hantverksprogrammet och naturbruksprogrammet. Skolverket kommer i samband härmed att göra en ekonomisk konsekvensanalys av vad detta skulle kunna innebära. Även de studiesociala konsekvenserna bör uppmärksammas i en sådan utredning.

Industriprogrammet

Industriprogrammet syftar till att väcka intresse och ge grundläggande kunskaper för arbete inom såväl industriell produktion som andra områden av arbetslivet där kompetens för produktutveckling, tillverkning, underhåll och återvinning efterfrågas.

Den industriella produktionen finns inom branscher som kemisk processindustri, massa- och pappersindustri, stålindustri, textilindustri, träindustri, stenindustri och verkstadsindustri. Inom dessa branscher finns företag av olika storlek, från multinationella storföretag till små familjeföretag. Programmets öppna struktur gör det möjligt att anpassa utbildningen till industrins mångfald och de snabba förändringar som sker i arbetslivet. Utbildningen, som skall återspegla branschen ur ett nationellt och internationellt perspektiv, kan också i stor utsträckning formas efter de behov som finns på orten eller i regionen. På så sätt får eleven en utbildning anpassad till en såväl internationell, nationell som regional arbetsmarknad.

Kännetecknande för industrin och därmed för utbildningen är också ständig utveckling och förändring av teknik, produkter, arbetsmetoder, branscher och produktionsstrukturer.

Industriprogrammet har inga nationella inriktningar. Skolan kan skapa riksrekryterande lokala inriktningar om dessa omfattar mer än 400 poäng. Exempel på inriktningar är: *Svetsteknik, Textil- och mode, Träförädling, Datorbaserad produktion, Montering och testmetoder, Drift och underhåll* och *Idé- och företagande*.

Skolverket har genomfört två mindre undersökningar för att kartlägga hur industriprogrammet fungerar runt om i landet och därvid funnit att de lokala inriktningarna kan delas in i runt 50 olika utbildningsområden.

Industriprogrammet ger olika grad av färdigutbildning beroende på vilken inriktning eleven väljer och hur de valbara kurserna sätts samman. Programgruppen som arbetar för Skolverket strävar efter att skapa så generella kursplaner som möjligt för att utbildningsanordnaren ska kunna specialisera programmet mot lokala behov.

Det är därför av stor vikt att även efter gymnasiervideringen ha möjlighet att skapa utbildningar inom industriprogrammet med lokala inriktningar med riksrekrytering för att fånga upp de behov som finns på orten eller i regionen. Det bör även beaktas att många av utbildningarna är mycket kostnadskrävande med höga investeringskostnader. Möjligheten till riksrekrytering och därmed utökad underlag är nödvändigt för att säkerställa kvaliteten på utbildningen och kontinuiteten i verksamheten. Det är få elever som följer industriprogrammet.

Däremot bör t.ex. utbildning i aluminiumteknik, stenteknik med deras speciella krav på innehåll och form som finns inom industriprogrammet och på få platser i landet, liksom för närvarande vara öppna för alla elever genom beslut av regeringen om riksintag.

Livsmedelsprogrammet

Livsmedelsprogrammet syftar både till att utveckla och stimulera intresset för arbete inom bageri och konditori, kött och chark, detaljhandel, livsmedel i butik, livsmedelsindustri och näraliggande områden. Programmet syftar även till att utveckla grundläggande kunskaper för arbete inom butik och industri.

Livsmedelsprogrammet skall ge kunskaper om produktion och hantering av livsmedel. Den internationella utvecklingen inom jordbruket och det europeiska samarbetet har medfört nya villkor för svensk livsmedelsindustri med bland annat hårdare nationell och internationell konkurrens. Detta har bidragit till en snabb produktions teknisk utveckling och omställning till en mer kundorienterad produktion.

Livsmedelsprogrammet har inga nationella inriktningar. Lokala profiler skapas inom utrymmet för nationellt valbara ämnen/kurser. Lokala inriktningar är riksrekryterande om de omfattar minst 400 poäng. Vanliga lokala inriktningar är Bageri/konditori, Kött/Charkuteri och Delikatess. Antalet specialiseringar inom varje lokal inriktning är mycket stort.

För att säkerställa att elever även efter den 1 juli 2007 väljer att utbilda sig inom livsmedelsprogrammets olika specialiseringar är det viktigt att de lokala inriktningarna är riksrekryterande.

Naturbruksprogrammet

Naturbruket utvecklas mot en allt högre grad av specialisering och småföretagande.

Lokala inriktningar med riksrekrytering skulle ge skolorna en bra möjlighet att profilera sina utbildningar och höja kvalitén enligt programgruppens uppfattning.

Naturbruksprogrammets utveckling ställer samtidigt krav på en utökad regional samverkan inom större områden än län. För att hålla en hög utbildningskvalitet på alla naturbrukets inriktningar behövs en utveckling i riktning mot specialisering och samverkan inom regioner och ett utökat samarbete med arbetslivet, t ex i form av regionala yrkesråd. En sådan utveckling skulle gynnas av lokala inriktningar med riksrekrytering.

Naturbruksprogrammets olika studieriktningar kräver stora investeringar för varje specialområde. För att kunna göra investeringar och utveckla pedagogiken måste skolan ha ett ”säkert” elevunderlag och tillräckligt stora elevgrupper.

En skoglig studieriktning skall t.ex. ge grundläggande kunskaper för yrkesarbete inom skogsvård, avverkning och transport, turism och jakt och viltvård. Den snabba tekniska utvecklingen inom skogsbruket medför ständigt nya krav på dem som är yrkesverksamma inom skogsbruket. Arbetet handlar idag om högteknologiska processer med hjälp av modern teknisk utrustning kombinerat med ökad hänsyn till natur- och kulturvärden. Riksrekrytering kombinerat med regional samverkan skulle ge goda möjligheter att utveckla tekniska resurser, specialistkompetens och kontakter med skogsnäringen i regioner där skogsnäringen finns och utvecklas.

Lokala studieriktningar bör utvecklas med utgångspunkt från utvecklingen i arbetslivet, regionala utbildningsbehov, kompetensbehov i arbetslivet samt elevernas intressen. De studieriktningar som den lokala skolan erbjuder måste ha en viss omfattning för att hålla rimlig utbildningskvalitet och för att ge förutsättningar för långsiktig utveckling inom området.

Den lokala skolutvecklingen kräver också en tillräcklig omfattning på de studieriktningar som skolan erbjuder. Kompetensutveckling och samverkan med arbetslivet med hänsyn till behov och förändringar inom en region blir effektivare och av högre kvalitet. Det är också möjligt att ta tillvara specialkompetens inom skolan och i det lokala arbetslivet. Lokala skillnader i landet kan också innebära olika förutsättningar.

Programgruppens uppfattning är att det vore angeläget att elever från hela Sverige har möjlighet att välja sådana specialområden inom naturbruket som bara är möjliga att genomföra på ett mindre antal skolor i landet samt också få ersättning för inackordering.

Det finns idag 13 riksrekryterande utbildningar inom naturbruksprogrammet som eventuellt skulle kunna omfattas av 2 kap. 2 § gymnasieförordningen och därmed inte behöva särskilda beslut från regeringen.

Programgruppen bedömer att lokala inriktningar med riksrekrytering ger en större flexibilitet och högre kvalitet än att inrätta nya nationella inriktningar, sex eller tre till antalet, vilket är det alternativa förslaget.

Hantverksprogrammet

Det finns cirka 300 hantverksyrken i Sverige som ger en hantverkare möjlighet att efter avlagda prov och praktisk yrkesverksamhet få gesäll- och mästarbrev. Inom gymnasieskolan kan eleverna få en förberedande yrkesutbildning inom ett hantverksyrke. Genom att programmet har generella kursplaner kan utbildning inom olika hantverksyrken anordnas inom ämnena hantverkskunskap och hantverksteknik, med kurser som tillsammans ger upp emot 1000 gymnasiepoäng. För Hantverksprogrammet har kurskoder inrättats av Skolverket i form av specialiseringar inom ämnet hantverksteknik för att skilja utbildningarna åt. Idag, maj 2005, finns kurskoder för 14 olika specialiseringar inom ämnet Hantverksteknik. Exempel på olika specialiseringar är floristteknik, frisörteknik, skrädderiteknik, glasteknik och träteknik.

Att inrätta nationella inriktningar är således inte ett alternativ för utbildningar inom hantverksprogrammet enligt programgruppens mening, då i så fall ett stort antal nationella inriktningar skulle behöva inrättas. Lärare och elever är nöjda med de möjligheter och den flexibilitet de generella kursplanerna ger och önskar fortsätta att arbeta efter sådana kursplaner även efter det att ämnesbetyg införts.

Däremot medför avsaknaden av nationella inriktningar problem för enskilda elevers utbildning inom programmet. Om en elev t.ex. önskar utbilda sig inom hantverksprogrammet, område florist, och hemkommunen erbjuder hantverksprogrammet inom området frisör, är hemkommunen inte skyldig att betala interkommunal ersättning för den elev som sökt sig till och blivit mottagen av en annan kommun som erbjuder hantverksprogrammet, område florist. Hemkommunen har kunnat hävda att de erbjuder hantverksprogrammet (område frisör i detta fall) inom kommunen och därmed inte är skyldig att betala interkommunal ersättning till en annan kommun.

Som vi tidigare nämnt kommer möjligheterna att söka ett hantverksprogram i en annan kommun att förbättras genom frisökning men enbart i form av andrahandsmottagning och utan möjlighet till prövning av eventuella behov av t.ex. inackorderingsstöd.

I detta sammanhang kan nämnas att Hantverksprogrammet är det program där endast 50 procent av eleverna kommer in på sitt förstahandsval, vilket är den lägsta andelen av alla program.

Att inrätta en specialisering inom hantverksprogrammet är ett dyrbart åtagande för en kommun eftersom det till många hantverk krävs dyrbara instrument, material, utrustning och speciellt utbildade lärare med gedigen yrkeskompetens utöver den pedagogiska utbildningen. Det gör att antalet platser begränsas på varje utbildningsplats.

Vilken specialisering kommunen inrättar är även beroende av lokala förhållanden och förutsättningar. Finns yrkeskunnande och traditioner inom sadelmakeri, guldsmedskunnande, glastillverkning etc. finns, enligt programgruppen för gymnasiervideringen, stora förutsättningar för att utbildningen blir av hög kvalitet.

För hantverksprogrammet skulle möjligheten att skapa lokala inriktningar med riksrekrytering innebära att intresserade elever kan söka en utbildning som kanske endast finns på några få regioner i landet på samma villkor som program med nationella inriktningar dvs. som förstahandssökande med möjlighet till inackorderingsstöd. Det bör även beaktas att en del av utbildningarna är mycket kostnadskrävande. Möjligheten till riksrekrytering och därmed utökad underlag är skulle säkerställa kvaliteten på utbildningen och kontinuiteten i verksamheten.

Däremot bör liksom för närvarande t.ex. utbildning i båtbyggeri, ur- och mikroteknik, glas och guldsmed med speciella krav på innehåll och form som finns inom hantverksprogrammet och på enstaka skolor i landet, vara öppna för alla elever genom beslut av regeringen om riksintag.

Teknikprogrammet

Teknikprogrammet har inga nationella inriktningar. Inom ramen för de valbara kurserna och det individuella valet kan den enskilde eleven antingen välja en studieväg som ger en bred behörighet till högskolan eller välja en väg som ger en god förberedelse för arbetslivet.

För teknikprogrammet har den programgrupp som arbetar med gymnasiervideringen inte ansett att en generell riksrekrytering i likhet med vad som gäller för industriprogrammet och livsmedelsprogrammet är nödvändig. Teknikprogrammet är det fjärde största programmet och de lokala inriktningarna som finns idag är relativt lika varandra. Programmets styrka är att kunna erbjuda flexibla valbara profiler tillsammans med det lokala arbetslivet.

Flygtekniska utbildningar, med dess speciella krav på innehåll och form som finns inom specialutformade fordons-/teknik-/naturvetenskapliga program och på få platser i landet, bedöms framöver vara öppna för alla elever genom beslut av regeringen om riksintag.

Omvårdnadsprogrammet

Inför gymnasiervideringen har programgruppen för omvårdnadsprogrammet valt att utarbeta förslag om nationella inriktningar. Gruppen motiverar valet att inrätta nationella inriktningar med att det finns ett stort behov av att tydliggöra de utgångar programmet avser att ge.

Idag är programmet utan nationella inriktningar. De tre nationella inriktningar som föreslogs av programgruppen den 17 maj 2005 var:

Inriktning Hälso- sjukvård och socialtjänst

Eleven skall uppnå en yrkesspecifik kompetens och få nödvändiga erfarenheter från något av de områden som styrs utifrån Hälso- och sjukvårdslagen (HSL) och/eller Socialtjänstlagen (SOL) samt Lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS). Exempel på sådana områden är hemsjukvård, barnsjukvård, akutsjukvård, psykiatrisk vård eller vårdcentraler och/eller hemtjänst, kommunens olika boenden för äldre och funktionshindrade, verksamheter med personlig assistans eller verksamheter ansvariga för psykiskt långtidssjuka.

Inriktning Hälsoarbete

Eleven skall uppnå kunskap som ger möjlighet till fortsatta studier inom hälso-/friskvårdsområden eller som inspiratör för personal och vårdtagare/avnämare/patienter inom något av hälso- och sjukvårdens eller socialtjänstens verksamhetsområden. Med kunskap om vilka faktorer som påverkar faktisk eller upplevd hälsa, ska eleven utifrån WHO:s hälsodefinition uppnå förmåga att identifiera behov för fysiskt, psykiskt och socialt välbefinnande och genomföra nödvändiga åtgärder för förändring, t.ex. rehabilitering.

Inriktning Samhället

Eleven skall uppnå den särskilda högskolebehörighet som krävs för utbildning till exempelvis sjuksköterska, socionom, polis eller räddningstjänstens områden. Eleverna skall också få en inblick i någon av dessa verksamheter. Denna inriktning kan också profileras mot internationellt arbete inom omvårdnad och social omsorg med en betoning på språk och ev. APL utomlands.